

Promo-LEX: Ultimele constatări din ziua Alegerilor Locale Generale 2015 rămân a fi îngrijorătoare

Până la ora 19.00, cei peste 1400 observatori Promo-LEX au înregistrat mai multe cazuri îngrijorătoare de încălcare a procesului electoral. Printre acestea sunt: sabotarea procesului de votare, cumpărarea voturilor, intimidarea alegătorilor, etc. Odată cu închiderea secțiilor de votare, observatorii Promo-LEX nu și-au încheiat activitatea, aceștia urmând să monitorizeze procesul de numărare a voturilor ([date statistice](#)).

În continuare vă propunem un rezumat cu informații privind calitatea procesului electoral, cât și unele date statistice privind desfășurarea Alegerilor Locale Generale, la nivel național și în mun. Chișinău, Bălți și Comrat.

Asigurarea infrastructurii secțiilor de votare (SV) în ziua votării

- Patru SV (SV 18 și 56, r. Florești; SV 40, s. Zăicana, r. Criuleni; SV 52, s. Onești, r. Hâncești) nu sunt dotate cu safeuri;
- SV 167 și 168, mun. Chișinău, s-au confruntat cu lipsa conexiunii la internet timp de 1 ora 30 min;
- La SV 33, s. Ișcălău, r. Fălești, a avut loc o pană de curent și aceasta a rămas fără lumină în intervalul orelor 13:00-14:09. Cu toate acestea, procesul de votare a continuat, precum și înregistrarea în Registrul de Stat al Alegătorilor

(RSA);

– SV 17, s. Ciulucani, r. Telenești, a rămas fără lumină în intervalul 16:15 – 17.20. Procesul de votare a continuat, precum și înregistrarea în RSA.

– În cinci SV (SV 13, 16, 47, r. Florești; SV 18, s. Sârbești, r. Florești; SV 52, s. Onești, r. Hâncești; SV 8, r. Căușeni) cabinele de vot sunt amplasate la distanțe mici una de altă, ceea ce nu garantează secretul votului;

– La șapte SV (SV 16, 42, 31, 29, 48, r. Florești; SV 18, s. Sârbești, r. Florești) urnele mobile sunt sigilate doar într-o singură parte;

– La SV 1 și 17, r. Rezina, urna de vot staționară e sigilată cu doar 2 sigilii;

– La SV 8, s. Cârnațenii Noi, r. Căușeni, urna mobilă nu avea sigiliile trase până la capăt. La sesizarea observatorului Promo-LEX sigiliile au fost consolidate.

Scoaterea buletinului de vot din secția de votare

– La SV 7 și 42, mun. Bălți, niște alegătorii au încercat să scoată buletinele de vot în afara SV, însă au fost stopați, poliția întocmind proces verbal pe acest caz.

Agitație electorală în ziua votării

Observatorii Promo-LEX au constatat șase cazuri de agitație electorală:

- La SV 52, s. Pepeni, r. Sângerei, un concurent electoral la funcția de primar i-a sugerat unui alegător să-l voteze;
- La SV 2, s. Cocieri, r. Dubăsari, directorul Centrului republican de reabilitare a invalizilor de război, face agitație în favoarea unui concurent electoral;
- La SV 44, s. Saptebani, r. Râșcani, un concurent

electoral la funcția de primar a făcut timp de o oră agitație electorală lângă SV;

– La SV 7, mun. Bălți, după ce două persoane au primit buletinele de vot, unul din ei a strigat în voce tare îndemnul de a vota un concurent electoral;

– La SV 16, r. Căușeni, un concurent electoral la funcția de consilier făcea agitație electorală;

– La SV 42, mun. Bălți, un concurent electoral la funcția de consilier municipal a stat 40 de minute la ușa SV și discuta cu alegătorii care veneau să voteze.

Amplasarea publicității electorale în nemijlocita apropiere de SV

– Publicitate electorală la o distanță mai mică de 100 de m de SV a fost depistată la SV 34, r. Căușeni și SV 35, r. Anenii Noi.

Votarea cu documente necorespunzătoare

- În SV 255, mun. Chișinău și SV 24, r. Hâncești s-au depistat cazuri de votare în baza buletinului de identitate fără fișa de însoțire.
- La SV 24 Hâncești, trei alegători au votat fără fișa de însoțire. Ulterior, două persoane au adus de acasă fișele de însoțire a buletinului de identitate și li s-a aplicat ștampila "Votat", iar pentru a treia persoană s-a luat decizia să se aplice ștampila când membrii SV urmau să meargă cu urna mobilă în teritoriu.

Intrarea a mai multor persoane în cabinele de vot

– La SV 40, mun. Chișinău, s-a depistat două cazuri când alegătorii au intrat câte doi în cabina de vot.

Transportarea alegătorilor

Observatorii Promo-LEX au constatat transportarea organizată al alegătorilor, în cel puțin 12 SV:

– La SV 13, r. Dondușeni, fratele unui concurent electoral la funcția de primar, toată ziua a transportat alegători la SV cu mașina proprie (nr. de înmatriculare DN AL 844);

– La SV 15, s. Surchiceni, r. Căușeni, un concurent electoral a transportat alegători la SV cu un automobil Toyota (nr. de înregistrare A 678 BC);

– La SV 276, s. Băcioi, or. Chișinău, a fost asigurată transportarea alegătorilor de patru ori cu un automobil BMW (nr. de înmatriculare C MX 975);

– La SV 2, s. Cocieri, r. Dubăsari, membrul unui partid a asigurat transportarea alegătorilor la SV cu ambulanța (nr. de înmatriculare C AS 618). A fost desfășurate mai mult în 10 deplasări, fiind transportate peste 100 persoane;

– La SV 36, s. Mihailovca, r. Cimișlia, un concurent electoral la funcția de consilier raional a transportat cel puțin opt alegători la SV cu automobilul Renault (nr. de înmatriculare CM AM 544);

– La SV 36, s. Mihailovca, r. Cimișlia, un alt concurent electoral la funcția de primar a asigurat transportarea cel puțin 10 alegători la SV cu automobilul (nr. de înmatriculare CM AN 378);

– La SV 2, s. Cocieri, r. Dubăsari, fratele unui concurent electoral la funcția de primar a transportat aproximativ 40 persoane la SV cu automobil Dacia Logan (DB AI 019);

– La SV 29, s. Cotul Morii, r. Hâncești, simpatizantul unui partid a transportat alegători;

– La SV 6, UTAG, trei simpatizanți ai unui concurent electoral la funcția de primar pentru mun. Comrat au adus la SV circa 30 de alegători cu două mașini și un autobuz;

- La SV 16, r. Căușeni, un concurent electoral la funcția de consilier local a adus minim șase alegători la SV;
- La SV 16, s. Ciutulești, r. Florești, un concurent electoral la funcția de primar a transportat alegătorii la SV;
- La SV 52, s. Moscovei, r. Cahul, un autobus de rută a adus la SV circa 20 de alegători;
- La SV 20, s. Lalova, r. Rezina, un concurent electoral la funcția de primar a adus la SV minim 20 de persoane cu automobilul personal (CH CQZ 585).

Listele electorale

- La SV 21, mun. Chișinău, în listele electorale se regăseau persoane înregistrate pe o adresă inexistentă – str. Independenței 48, ap. 0;
- La SV 245, mun. Chișinău, pe listele electorale nu au fost incluse toate adresele alegătorilor din raza SV;
- La SV 266, mun. Chișinău, 15 alegători cu viza de domiciliu în mun. Chișinău, str. Valea Babei, nr. 26, au votat pe listele suplimentare;
- La SV 3, s. Corjova, r. Dubăsari, pe listele de bază era 1091 persoane, iar pe cele suplimentare, la ora 17:00, erau 376 persoane. S-a constatat că la această secție au votat și persoane cu domiciliu în or. Dubăsari. Tot aici, au fost identificate 37 persoane decedate incluse în listele electorale de bază.

Agitație electorală din partea membrilor BESV

- La SV 136, mun. Chișinău, un membru BESV a arătat unui alegător pentru care concurent electoral ar trebui să voteze;
- La SV 136, or. Chișinău, un membru BESV a făcut agitație în favoarea unui concurent electoral. Consiliul Electoral

Municipal (CEM) a depus o sesizare la CEC pentru excluderea persoanei respective din componența BESV;

– La SV 297, s. Stăuceni, mun. Chișinău, membrul BESV i-a solicitat unui alegător să voteze pe orice concurent electoral, cu excepția unui singur partid;

– La SV 27, s. Fârlădeni, r. Căușeni, președintele SV a mers cu o persoană în etate în cabina de vot și i-a sugerat să voteze pentru un anumit concurent electoral;

– La SV 16, s. Ciutulești, r. Florești, președintele BESV a intrat cu alegătorul în cabina de vot. De asemenea, acesta a părăsit SV pentru 15-20 min, iar în locul lui a stat fiica.

Votarea persoanelor în SV în care nu aveau domiciliul sau reședința

▪ La SV 7, or. Cahul, au fost depuse 43 de cereri de votare la locul aflării de către alegătorii care erau internați la spitalul raional. Președintele BESV a declarat că, din neatenție, a permis la aproximativ 20 de oameni să voteze, deși nu toți aveau viza de reședință în aria SV;

– La SV 74, s. Zastâncă, r. Soroca, 10 alegători cu viza de reședință în mun. Chișinău li s-a permis să voteze pe liste suplimentare;

– La SV 23, s. Brânza, r. Cahul, un alegător a fost menționat ca „persoană cu statut special”. După consultări cu membrii CEC, președintele BESV i-a permis să voteze pe listele suplimentare.

Registru Alegătorilor

– La SV 192, mun. Chișinău, în RSA sunt înregistrați 808 alegători, pe când în listele electorale erau înregistrați doar 80.

Agitație electorală din partea observatorilor

- La SV 253, or. Codru, mun. Chișinău, observatorul unui concurent electoral a discutat cu un alegător în etate și i-a sugerat să voteze pentru un concurent electoral;
- SV 194, mun. Chișinău, observatorul unui concurent electoral a ajutat un alegător cu dezabilitați să aplice ștampila „Votat” în buletin.

Încălcări de procedură din partea observatorilor

- La SV 115, mun. Chișinău, observatorul unui concurent electoral a ajutat un alegător să-și exercite dreptul la vot;
- La SV 245, mun. Chișinău, doi alegători au intrat concomitent în cabina de vot, unul din ei având deficiențe de vedere. Observatorul unui concurent electoral a bruscat alegătorii, la care unul dintre ei a mototolit buletinul și l-a aruncat un urnă.

Sabotarea procesului de votare

- La SV 45 și 21, r. Ialoveni, doi simpatizanți al unui concurent electoral convingeau alegătorii să nu participe la procesul de votare.

Cumpărarea voturilor

- La SV 29, s. Cotul Morii, r. Hâncești, un simpatizant al unui concurent electoral oferea alegătorilor 50 lei și băuturi alcoolice;
- La SV 37, s. Plop Știubei, r. Căușeni, în raza a 30 metri de SV, membrul unui partid împărțea, dintr-un automobil Toyota (EMY-999), colete alegătorilor. De asemenea, unii alegători serveau direct din portbagajul aceluiași automobil produse alimentare;
- La SV 8, UTAG, la intrarea în curtea școlii nr. 6 în care se

află SV, o persoana din partea unui concurent electoral propunea bani pentru votul alegătorilor. La solicitarea membrilor BESV reprezentatul concurentului s-a retras;

– La SV 16, s. Ciutulești, r. Florești, candidatul unui concurent electoral la funcția de primar făcea agitație și servea alegătorii cu băuturi alcoolice.

Încălcarea procedurii de votare cu urna mobilă

- La SV 19, s. Coteala, r. Briceni, membrii BESV s-au pornit cu urna mobilă la ora 10.30 și s-au întors la 15.30. Înainte să intre în SV, urna a fost dusa la primărie, iar la ulterior la SV. De asemenea, observatorii au depistat sub masa membrilor BESV sigilii rupte. La solicitarea unui răspuns, membrii au aruncat repede sigilii și s-au eschivat de la răspuns.

Aplicarea ștampilei "Votat" în locul "Alegeri 14.06.2015"

– La SV 52, r. Sângerei, în circa 450-500 cazuri, în locul ștampilei dreptunghiulare „Alegeri 14.06.2015”, a fost aplicată pe fișa de însoțire al buletinelor de identitate ștampila rotundă "Votat".

Comercializarea băuturilor alcoolice în nemijlocita apropiere de SV

– În nemijlocita de apropiere de trei SV (SV 13, 56, r. Florești; SV 19, s. Baurci, r. Căușeni) se comercializau băuturi alcoolice;

– În raza de 15-20 metri de la SV 32, mun. Bălți, se află un local unde se vindeau băuturi alcoolice;

– La 30 metri de SV 119, mun. Chișinău, se comercializau băuturi alcoolice.

Intimidarea alegătorilor

– La SV 34, s. Speia, r. Anenii Noi, un candidat electoral la funcția de consilier local a urcat forțat doi alegători într-un automobil și în drum spre SV i-a amenințat cu răfuiala fizică și incendierea locuinței dacă nu votează pentru un partid.

Încălcarea principiului votului secret

– La SV 188 și 189, mun. Chișinău, observatorul unui concurent electoral întreba alegătorii pentru cine aceștia au votat.

Incidente

Observatorii Promo-LEX au identificat incidente electorale în patru SV:

– La SV 13, r. Criuleni, un candidat electoral la funcția de consilier raional a fost înjurat și amenințat cu răfuiala fizică de un alt candidat la funcția de consilier local. A fost chemată poliția;

– La SV 15, r. Orhei, o persoană în stare de ebrietate a intrat în secția de votare și a început să strige că, persoanele unui concurent electoral i-au propus 100 de lei pentru votul său. A fost contactat polițistul de sector, care l-a somat pe alegător să iasă din secție;

– La SV 21, r. Cimișlia, un alegător a venit la vot cu un prieten care l-a fel dorea să voteze, însă avea domiciliul în altă localitate. Un membru BESV i-a reproșat alegătorului pentru că și-a adus amicul și l-a lovit din spate pe acesta. Alegătorul a căzut jos și s-a lovit. Poliția investighează cazul;

– SV 32, s. Saharna, r. Rezina, un candidat la funcția de primar s-a certat cu un alt candidat la aceeași funcție.

Anularea buletinului de vot

▪ La SV 33, r. Călărași, un buletin de vot a fost anulat,

pe motiv ca a fost găsit în cabina de vot. Pe acest caz a fost întocmit un proces verbal.

Fotografierea buletinelor de vot

- În SV 2, or. Nisporeni, un alegător și-a fotografiat în cabina de vot buletinul ștampilat;
- În SV 14, r. Rezina, un alegător a încercat să-și fotografieze buletinul de vot. A fost chemat polițistul de sector, iar persoana a scris explicații. Cu toate acestea, nu a fost întocmit nici un proces verbal.

Contestații

Observatorii Promo-LEX au constatat că, în cel puțin șapte SV au fost depuse contestații din partea reprezentanților concurenților electorali:

- La SV 57 s-a depus 2 contestații. Una din partea unui operator care a văzut un alegător cu un chipiu cu însemnele electorale ale unui partid. La solicitarea operatorului de a scoate chipiul, acesta a agresat-o verbal și intenționa să o agreseze fizic. Un alt reprezentant din partea unui concurent electoral depus o contestație privind acțiunile unui alegător care și-a fotografiat buletinul de vot;
- Un candidat la funcția de primar a depus o contestație contra CECE 1/11 Grătiești, mun. Chișinău, deoarece nu i-a fost inclusă sigla în buletinul de vot.
- La SV 22, r. Edineț, un candidat electoral a depus o contestație la CECE n. II Edineț prin care cere anularea voturilor din urna mobilă de la CECE 1, s. Brânzeni, care au fost date la Internatul Psiho-Neurologic, pe motiv că nu se permite observatorilor accesul la documentele electorale pentru urna mobilă;
- La CECE nivelul 1 din s. Stăuceni, mun. Chișinău, un alegător depus o contestație pe tema activității BESV 297, s.

Stăuceni, mun. Chișinău. Motivul a fost că un membru BESV a spus alegătorului să voteze orișicare candidat cu excepția unui partid;

– La SV 37, s. Tabani, r. Briceni, au fost depuse șase contestații din partea cetățenilor. Președintele SV le pune în masă și nu le semna, menționând că le va semna mai târziu;

– La CECE II din or. Drochia a fost depusă o contestație din partea unui candidat la funcția de primar, pe motiv că în or. Drochia se aduc oameni pentru ai pune la evidență în oraș. Persoanele care organizau această acțiune erau îmbrăcați în haine cu însemnele unui concurent electoral;

– La SV 15, r. Orhei, observatorul din partea altui concurent a depus o contestație în baza faptului că, o persoană în stare de ebrietate a intrat în secția de votare și a început să strige precum că, reprezentanții unui concurent electoral i-au dat 100 de lei pentru votul său.

Lezarea dreptului la vot

– La SV 46, s. Tocuz, r. Căușeni, unui alegător care a fotografiat buletinele de vot și s-a interzis introducerea acestora în urnă. Buletinele de vot au fost anulate, iar altele în loc nu au fost eliberate.

Cazuri de fraudare al alegerilor

– La SV 7, s. Căușenii Vechi, r. Căușeni, un alegător a venit la SV cu o persoană în etate, susținând că este bunica sa și a votat în locul acesteia.

Limitarea drepturilor mass-media

– La SV 74, mun. Chișinău, reporterului unui ziar i-a fost refuzat dreptul de a face filmări în incinta SV.

Introducerea materialelor necorespunzătoare în urna a de vot

– La SV 4, or. Orhei, a fost înregistrat un caz, când un alegător a ieșit din cabina de vot cu trei buletine de vot și o hârtie, pe care a introdus-o în urnă. Pe acest caz a fost întocmit un proces verbal.

Suplimentar găsiți, în documentele anexate, date statistice privind desfășurarea procesului electoral către ora 19:00, pe întreg teritoriul Republicii Moldova (în baza unui eșantion reprezentativ, compus din 600 SV), precum și în mun. Chișinău, Bălți și Comrat.

Astăzi, 15 iunie, ora 10:00, Asociația Promo-LEX va organiza următorul briefing de presă unde vor fi prezentate date statistice privind calitatea desfășurării procesului electoral pe teritoriul Republicii Moldova în baza unui eșantion reprezentativ, compus din 600 SV, precum și rezultatele numărării paralele a voturilor în mun. Chișinău, Bălți și Comrat.

Misiunea de Observare Promo-LEX se declară neutră și echidistantă față de concurenții electorali, nu este un organ de anchetă și nu își asumă obligația expresă de a proba constatările observatorilor.

Monitorizarea Alegerilor Generale Locale din 14 (28) iunie 2015 este desfășurată de către Asociația Promo-LEX în cadrul Programului de Monitorizare a Proceselor Democratice. Misiunea de Observare se încadrează în activitățile desfășurate de societatea civilă sub egida Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte.

Misiunea de Observare a Alegerilor Generale Locale din 14 (28) iunie 2015 este susținută financiar de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID) și Consiliul Europei și beneficiază de asistență tehnică din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI).

Opiniile exprimate în cadrul acestui comunicat aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al

finanțatorilor.

Pentru informații suplimentare, contactați: Simion Ciochină,
Ofițer pe comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor
Locale Generale 2015, Tel: 0 (22) 49 26 84, GSM: (+373) 69 11
96 94, E-mail: simion.ciochina@promolex.md